

Pohjois-Savon Järjestöyhteistyön ryhmä – Pohjois-Savon Jerry 1/2018

Pohjois-Savon Jerry on järjestötoiminnan risteysasema Pohjois-Savossa. Vuoden 2018 aikana ryhmä toimii järjestöyhteistyötä valmistelevana työryhmänä. Pohjois-Savon Jerry

- osallistuu Järjestöyhteistyön rakenteen eli osallisuus- ja järjestöneuvoston sekä järjestöfoorumi-toiminnan kehittämiseen. Osana rakennetta ryhmä selvittää järjestöjen omaehtoisen järjestäytymisen eli Pohjois-Savon Jerryn tehtäviä.
- tarjoaa Pohjois-Savon maakunnan valmistelijoille tavan osallistaa järjestöjä valmistelun eri vaiheissa sekä hyödyntää Jerryn järjestöedustajien verkostoa valmistelevissa työryhmissä.

Osallistujalista sähköpostissa liitetiedostona.

Mukana asiantuntijoina: Elsa Paronen, maakuntaudistuksen muutosjohtaja; Pekka Puustinen, ylilääkäri, KYS perusterveydenhuollon yksikkö, sekä Erno Säisänen, suunnittelija, Pohjois-Savon Liitto.

Aika: tiistaina 24.4.2018 klo 15:00-17:30.

Paikka: SPR:n toimitila, Puijonkatu 9, Kuopiossa

Tavoitteena on

- saada kokonaiskuva maakuntavalmistelun tilanteesta ja järjestöjä koskevista rakenteista.
- koota työsuunnitelma Pohjois-Savon Jerryn ja muun osallistamistyön rakentamiseen

Muistio-osa

1. Tervetuloa ja esittäytymiskierros

Esittäytymiskierros: paikalla 24 edustajaa 31:stä.

2. Maakuntavalmistelun tilanne, järjestöt osana valmistelua ja tulevaa maakuntaa

Alustajana: Elsa Paronen, muutosjohtaja, Pohjois-Savon Liitto

Alustus löytyy liitetiedostona sähköpostista

Elsa Paronen toi alustuksessaan esille osallisuuden haasteen tulevassa maakunnassa. Kesän jälkeen aikataulullisesti seuraava etappi on maakuntavaalit ja poliittinen organisoituminen. Uuden maakunnan aikataulu on 1.1.2020. Poliittisen järjestelmän osana järjestöt tulevat esille lakisääteisissä neuvostoissa, sekä suunnittelussa osallisuus- ja järjestöneuvostossa. Neuvoston kokoamisessa yksi vaihtoehto on paikallisista asukkaiden- ja yhdistysten foorumeista koostuva

kokoonpano. Järjestöjen omaehtoinen organisoituminen Pohjois-Savon Jerryksi on tervetullut järjestöjen yhteenliittymä tähän kokonaisuuteen ja Jerryltä odotetaan syötteitä osallisuusohjelmatyöhön. Osallisuusohjelmatyöryhmää vetää Anne Sahrio, maakuntaudistuksen assistentti.

Pekka Puustinen avasi näkemystään järjestöyhteistyöstä ja rakenteesta. Järjestöyhteistyössä on kaksi osaa. Ensinnäkin järjestöjen yhteinen toiminta, jolla päästään keskustelemaan järjestöjen yhteisistä asioista ja luomaan järjestötoimintaa edistäviä yhteisiä näkemyksiä ja yhteistä vaikuttamista. Tätä tehdään Pohjois-Savon Jerryssä ja yhdistysohjelmassa, jotka antavat syötteitä maakunnan toimintaan ja neuvostoille.

Toisaalta on sitten osallisuus- ja järjestöneuvosto, joka on osa poliittista järjestelmää lausunnon antajana ja koostuu eri kuntien asukkaista ja järjestöistä.

Järjestö/yhdistysedustajien kohdalla on tärkeää miettiä se, mitä toimialaa yhdistys edustaa, ettei kaikki olisi esimerkiksi saman kattojärjestön alla toimivia yhdistyksiä. Osallisuusohjelman tekeminen ja seuranta on heidän toimintaansa.

Yhteenveto keskustelusta

Järjestöissä osallistutaan mielellään valmistelutyöhön ja ollaan kiinnostuneita valmistelun tilanteesta kaikilla tulevan maakunnan toimialoilla. Osallisuusohjelma on tärkeä väylä saada järjestöyhteistyön rakennetta esille maakunnan ja kuntien toiminnassa.

Maakunnan Osallisuus- ja järjestöneuvoston, kuten myös lakisääteisten neuvostojen kohdalla, on tärkeää varmistaa neuvoston osaaminen sekä tarpeelliset taustajoukot. Näin on mahdollista antaa lausuntoja asioista, jotka voivat vaatia syvempää asiantuntemusta järjestökentästä tai järjestöjen edustamista palvelukokonaisuuksista.

Pohjois-Savon järjestöyhteistyön ryhmään – Pohjois-Savon Jerryyn osallistuneet toivoivat, että päästäisiin yhtenäisten käsitteiden ja selkokielisten nimien tilaan yhteistoimintaa kehittävien henkilöiden kesken. Osallistujat ovat ilahtuneita siitä, että järjestöjen omaehtoinen organisoituminen maakunnallisesti on näkyvässä maakuntaudistuksen toiminnassa virallisemmän poliittisen järjestelmän (kuten osallisuus- ja järjestöneuvoston) rinnalla. Etenemme kohti Pohjois-Savon Järjestöfoorumia yhteisesti aloitetulla työllä.

Puheenvuoroissa nousutta

- Valmisteluasiakirjat tulevat pohjoissavo2019.fi sivustolle.
- Paikkakunnilla monet yhdistykset ovat mukana esimerkiksi Lape- ja I&O -työssä
- Samoista asioista puhutaan useilla nimikkeillä. Toive olisi, että tehdään selkosuomenkieliset nimet ja sitten lyhenteitä. Tämä kommentti oli kohdistettu Pohjois-Savon Jerryyn kokoonkutsujalle.
- Kävimme keskustelua osallisuus- ja järjestöneuvostosta ja siihen valittavista edustajista. Paikallisten foorumien merkitys kasvaa ja pienten yhdistysten rooli tulee esiin. Pienten yhdistysten on tarpeen miettiä omaa toimintaansa ja yhdistellä toimintojaan. Esiin nousi tarve pohtia Kuopion, Varkauden ja Iisalmen (sekä Siilinjärven) painoarvoa suhteessa pieniin kuntiin. Samoin pohditutti järjestöjen ammatillisen osaamisen saaminen osallisuus- ja järjestöneuvostolle silloin, kun lausuntoa annetaan hankalammista asioista.
- Anne Aholainen toteaa päätteeksi: Pohjois-Savon järjestöyhteistyön ryhmän, Pohjois-Savon Jerryyn muotoa, roolia ja tehtäviä tarkastellaan suhteessa viralliseen osallisuus- ja

järjestöneuvostoon vuoden 2018 aikana. Samalla tuotetaan Pohjois-Savon Järjestöfoorumin malli mm. järjestöyhteistyön ryhmän ja kumppanuuspöytien avulla.

3. Palvelujen tuottajien sopimukset tulevassa maakunnassa

Alustajana Erno Säisänen, suunnittelija, Pohjois-Savon Liitto

Erno Säisänen diasetistä on liitetiedostoissa viimeinen kuva. Kuvassa on esitelty hankinta-asiamiehen konsultaatioajat niille järjestöille, jotka pohtivat omien palvelujensa kohdalla, miten hankintalaki menisi omalla kohdalla. Ajatuksena on, että konsultaatioiden pohjalta voitaisiin löytää ratkaisua erilaisiin ongelmatilanteisiin sekä siihen, miten osattaisiin ostaa järjestöjen palvelutuotteita.

Ernon puheenvuoro liittyy palvelutuotantoon eri hieman eri laidalle. Esitys liittyy maakuntahallinnon tekemiin sopimuksiin eri palvelutuottajien kanssa palvelukokonaisuuksista. Yksi asia, jotka tähän liittyvät osaltaan ovat avustukset. Maakunta ei pysty antamaan avustuksia, joita esimerkiksi kunnat ovat antaneet vapaaehtoistoimin tehtyyn toimintaan.

Yhteenveto keskustelusta

Pohjois-Savon Jerrystä tuodaan esille huoli siitä, ymmärretäänkö ero vapaaehtoistoinnalla tuotetun järjestön palvelujen sekä markkinaehtoisesti tuotetun palvelun ero sote- ja maakuntaudistuksessa. Ensin mainittu on usein kunnan tai esimerkiksi STEAn avustamaa toimintaa ja kohdistuu esim. harrastustoiminnan ylläpitämiseen, yksinäisyyttä ehkäisevään toimintaan tai palvelukuiluihin tipahtavien ihmisten matalan kynnyksen auttamiseen. Tässä esiin nousee myös se, onko kunnilla intressiä avustaa näitä järjestöjä, koska ennalta ehkäisevän työn panostus ei näy suoraan omassa taloudessa vaan maakunnan taloudessa. Maakunnassa raha liikkuu vain, kun ostetaan isompia palvelukokonaisuuksia. Avustuksia ei ole. Pohjois-Savon Jerryssä toivotaan maakuntaudistuksessa selkeämpää otetta siihen, mikä on palvelua, mikä on hankintaa ja mikä on vapaaehtoistointaa. Tässä on tärkeää tehdä vuoropuhelua järjestöjen kanssa.

Markkinaehtoisesti tarjottavat palvelut taas täytyy erottaa ja tuotteistaa, jotta niitä osattaisiin ostaa ja niitä ei voida avustaa kilpailuedun saamisen vuoksi. Isommilla järjestöillä on keinot ja mahdollisuudet olla tässä toiminnassa mukana, mutta pienemmät järjestöt tarvitsevat monenlaista osaamista pärjätäkseen mahdollisten palvelutuotteidensa kanssa. Tällä alueella useimmat järjestöt ovat samassa asemassa pienryttäjäien kanssa. Nämä ryhmät vaativat myös keskenään rakentavaa vuoropuhelua toimiessaan samalla alueella.

Puheenvuoroissa esiin nousutta:

- Järjestötoimijoiden osaaminen: kuinka moni yhdistys ajattelee tuotteistamisen kautta. Esiin nousi, että palvelujen tuotteistamisen näkökulmasta olisi hyvä hahmottaa yhdistyksen nykytilaa ja se, mihin ne ovat ylipäättään menossa. Esiin nousi, että uusyrityskeskuksesta on saatavissa koulutusta myös järjestö- ja yhdistystoimijoille.
- Palveluntuotannon näkökulmasta isommilla järjestöillä on organisaatio tekemässä näitä asioita, joten näistä ei ehkä nouse ongelmaa, mutta pienemmällä kenties enemmän.

- Se, mikä mietitytti, on ennalta ehkäisevän toiminnan ja vapaaehtoistoiminnan pysyminen tässä kokonaisuudessa mukana. Miten esimerkiksi STEAn avustuksissa tulee uutta linjausta suhteesta kilpailuetuun ja kilpailtuun toimintaan? Nyt on jo, mutta ei istu uuteen tilanteeseen, vaan aiheuttaa rajanvetämisen pulmia. Jotkin STEAn kokonaisuudet sellaisia, että siellä pitää olla julkista rahaa, että saadaan avustuspotti. Keneltä julkinen raha saadaan? Toisaalta STEA hakee juuri nyt innovaatioita ja uusia toimintatapoja. Nyt olisi aika löytää niitä.
- Savon Yrittäjät: Yrittäjät suhtautuvat kriittisesti järjestöjen tulemiseen markkinoille. Olemme pian samalla kentällä, joten on hyvä saada yrittäjien ja järjestöjen kanssa hyvää vuoropuhelua – myös yhteisiä ongelmia ratkottavaksi.
- Vinkkinä saatiin, että verottajalta voi pyytää ennakkoratkaisuja toiminnastaan.

4. Järjestöyhteistyön toimintamalli, osallisuustyö ja Jerryn jatkotyöskentely (16:45)

Alustajana Anne Aholainen, projektipäällikkö, Sakke-hanke

Anne Aholaisen esitys löytyy liitetiedostona. Jerryn toiminta-ajatus kuvaan haluttiin lisätä Kulttuuri ja kulttuurinen identiteetti.

Annen olennaiset kysymykset ovat jatkoa ajatellen se, että millaisella työskentelyllä päästään tavoitteisiin, joita Pohjois-Savon järjestöyhteistyön ryhmällä Jerryllä on?

Vuoden 2018 ohjelmaan liittyen – osallisuus- ja yhdistysohjelma rytmittävät ohjelmaa, mutta mielellään tehtäisiin eri teemoissa ja aiheissa yhteistyötä maakuntavalmistelijoiden kanssa.

Kumppanuuspöydät ovat yksi keino tähän.

Toive, että olisi puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja, jotka Sakke-työntekijöiden kanssa muodostaisivat toiminnalle työrukkasta.

Toive, että edustajat kiinnittyisivät ryhmään tämän vuoden ajan.

Keskustelua ei ehditty paljon käymään. Anne tekee lyhyen palaute ja kommenttikyselyn jatkotyöskentelyn suunnasta.

KIITOS ENSIMMÄISESTÄ TAPAAMISESTA!

Anne Aholainen